УДК 336.767

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ МІЖНАРОДНИХ РИНКІВ IPO

TREND ANALYSIS OF INTERNATIONAL IPO MARKETS

Тетяна Майорова
д.е.н., професор, завідувач кафедри банківських інвестицій
Олександр Супруненко
магістр,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Tetiana Mayorova
Dr. in Economy, Professor
Oleksandr Suprunenko
Master,
SHEI «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman»

У статті узагальнено етапи розвитку міжнародного ринку IPO. Проаналізовано динаміку основних показників його розвитку. Проведено порівняльний аналіз ринків IPO окремих регіонів світу, а також розглянуто його розвиток за галузевою спрямованістю. Систематизовано сучасні тенденції міжнародного ринку IPO в умовах глобалізації ринків капіталу.

The article is dedicated to the contemporary trends of international IPO markets caused by constant globalization processes in the world. The analysis of dynamics of global IPO market is conducted using the data on the annual quantity of IPO's, total and average capital raised. The significant changes in the key indicators of the world IPO market are described and explained in this report.

The analysis of regional IPO markets conducted for the period from 2011 to 2014 showed considerable disparities between different areas of the world. The insight into the structure of regional IPO markets in the terms of companies' market capitalization before going public also unveiled significant distinctions. The industrial analysis of global IPO market allowed to understand the allocation of raised capital among the main spheres of world economy and list the most and the least active industries issuing stock during 2011-2014.

After the review of international stock exchanges the most popular and investment-appealing markets were described. The biggest IPO's over the period between 2011 and 2014 as well as the largest IPO's in modern world history were also demonstrated in this study.

The examination of the main indicators of modern global IPO market entirely and within distinct regions provided an opportunity to outline certain tendencies, explaining the main patterns of how international companies were going public in recent years.

Ключові слова: інвестиції, акції, емітент, первинне публічне розміщення цінних паперів (IPO), фондова біржа, ринок IPO, міжнародний ринок капіталу.

Keywords: investments, shares, issuer, initial public offering (IPO), stock exchange, IPO market, international capital market.

Однією з найбільш привабливих форм залучення інвестиційного капіталу на міжнародних фінансових ринках є *первинне публічне розміщення цінних паперів (IPO)*. Крім додаткового залучення інвестиційного капіталу IPO дає можливість компаніям покращити свій імідж, вийти на новий рівень організації виробництва та менеджменту, а отже досягти визнання з боку широкого кола потенційних іноземних та вітчизняних інвесторів.

Дослідження міжнародних ринків IPO є вкрай актуальним для Україні, адже в умовах системної фінансо-

во-економічної кризи вітчизняним підприємствам варто виходити зі своїми цінними паперами на міжнародні ринки капіталу у пошуку нових інвесторів задля залучення маштабних інвестицій у модернізацію та розвиток свого власного бізнесу.

Збільшення обсягів операцій на міжнародному ринку IPO в останні роки підвищило зацікавленість багатьох фахівців до вивчення даного явища. Аналіз ринку IPO на сучасному етапі здійснюють зарубіжні фахівці: Р. Аггарвал, Н. Боуер, Дж. Брау, С. Брег, В. Вільгельм, Р. Геддес, Г. Грегоріу, Т. Дженкінсон, Л. Зінгалес, Т. Лафран, А. Льюнгквіст, М. Пагано, Ф. Панетта, Дж. Ріттер, І. Уелч, С. Фосетт та ін.

Досвід здійснення IPO українськими компаніями вивчають вітчизняні науковці: С. Бірюк, В. Вергелес, К. Гладчук, В. Грушко, Р. Задорожна, Л. Ільченко-Сюйва, Г. Карпенко, В. Кукса, Є. Медведкіна, Л. Мельничук, О. Мозговий, С. Радзімовська, І. Рекуненко, О. Смирна, Б. Стеценко, В. Хлівний, Н. Шапран, І. Школьник та ін. Разом із тим, і у зарубіжних, і у вітчизняних публікаціях, мало уваги приділяється аналізу сучасних тенденції міжнародних ринків. Окремого розгляду потребують особливості функціонування світових регіональних ринків IPO – як основи формування міжнародних каналів інвестиційного капіталу.

Метою статті є дослідження прикладних аспектів функціонування міжнародного ринку первинного публічного розміщення цінних паперів з метою вибору найпривабливіших площадок для вітчизняних підприємств.

У процесі дослідження нами було визначено, що ключовими показниками, що відображають сучасний стан ринків IPO є сума залученого капіталу в результаті проведення IPO, кількість здійснених IPO, а також середній обсяг угод, що визначається на основі двох попередніх показників (рис. 1).

Початковим етапом розвитку світового ринку можна вважати період з 1980 по 1995 роки, коли спостерігалось стрімке зростання кількості міжнародних розміщень внаслідок активізації глобалізаційних процесів. Ця тенденція продовжувалась і в 1995-2000 рр., коли була створена велика кількість Інтернет-компаній, а значна частина давно існуючих «офлайн»-підприємств почала переорієнтовуватись на ведення бізнесу засобами глобальної мережі [2]. Як результат, відбувалось стрімке зростання цін на акції даних компаній (передусім американських), що призвело до їх суттєвої переоцінки.

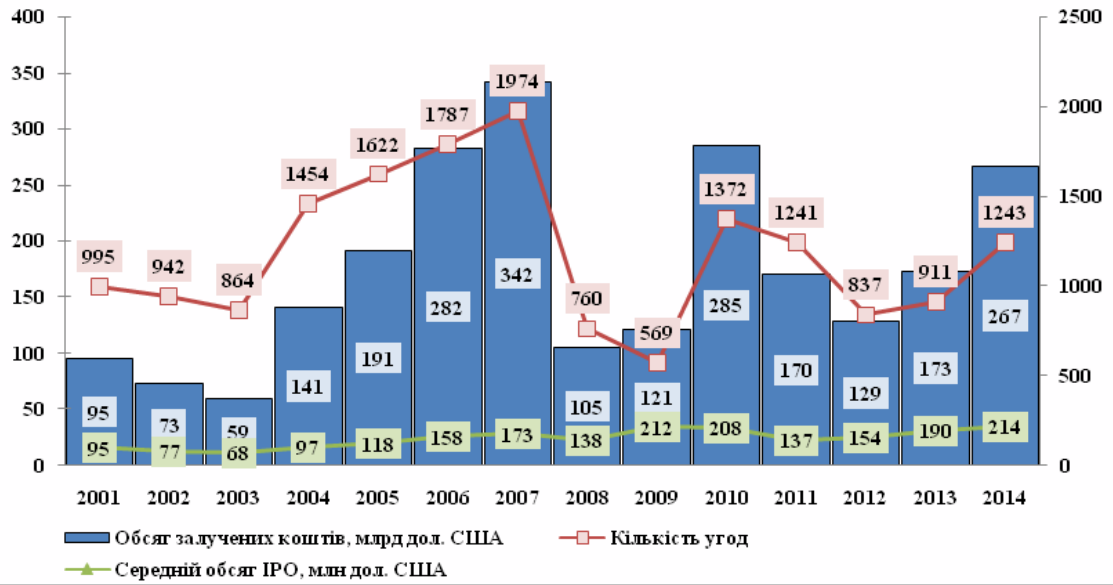

Рис. 1. Динаміка основних показників розвитку глобального ринку IPO в період 2001 – 2014 рр.

Джерело: складено авторами на основі [1].

Проте в 2000 році ця «економічна бульбашка» лопнула і відбувся так званий «крах доткомів» (компаній, чия бізнес-модель цілком ґрунтується на роботі в рамках мережі Інтернет), під час якого спостерігалось різке падіння цін на акції компаній даного сектору та почалось стрімке зниження активності на світовому ринку IPO, значну частку якого складали на той момент саме «доткоми» [3].

Падіння тривало упродовж 2001-2003 років. Середній обсяг угод IPO в 2003 році скоротився до 68 млн. дол. США, тобто на 28% порівняно з першим роком (з 95 млн. дол. США та 77 млн. дол. США в 2001 та 2002 роках відповідно). Загальний обсяг залучених коштів в результаті первинних публічних розміщень знизився до 59 млрд. дол. США (або на 41%). Проте в 2004 році падіння змінилось бурхливим зростанням світового ринку IPO, особливо за рахунок угод у фінансовому, промисловому та IT-секторі. Так, загальний обсяг залучених ресурсів зріс на 140%, досягнувши позначки 141 млрд дол. США. Тоді на біржі вийшло 1454 компаній, що на 68% більше, ніж в попередньому періоді. Середній обсяг угод зріс до 97 млн. дол. США, продемонструвавши зростання на 42,65%.

Упродовж наступних періодів, до 2007 року розвиток світового ринку IPO продовжувався, супроводжуючись поступовим зростанням суми залучених інвестицій (до 341 млрд. дол. США), кількості угод (1974) а також середньої суми угод первинного публічного розміщення (173 млн. дол. США). Приріст даних показників за 3 роки склав відповідно (+143%), (+36%) та (+78%).

На зміну стрімкому росту глобального ринку IPO в 2008-2009 рр. прийшов різкий спад, викликаний глобальною фінансовою кризою, першопричиною якої в свою чергу вважають іпотечну кризу в США в 2006 році. Інвестиційні очікування погіршились на фоні падіння індексів провідних фондових бірж, в результаті чого відбулось падіння глобального ринку IPO приблизно в три рази – обсяг залучених коштів в 2008 та 2009 роках склав лише 105 та 121 млрд. дол. США, що нижче показника 2007 року на 69 та 65% відповідно. Кількість угод в 2008 році знизилась до 760, а в 2009 році взагалі впала до 569.

Натомість в 2010 році ситуація суттєво змінилась. В цей період було проведено 1372 угоди первинного публічного розміщення (приріст +142% порівняно з попереднім періодом), в результаті яких компаніями було залучено 285 млрд. дол. США (+136% порівняно з показником 2009 року). В той же час слід відмітити, що середній обсяг залучених інвестицій майже не змінився (208 млн. дол. США в 2010 проти 212 млн. дол. США в 2009 році), тобто перші два показники змінювались майже пропорційно. Такий різкий підйом світового ринку був зумовлений передусім «IPO-бумом» в країнах Азії, на які припало 64,6% загальної суми розміщень в цей рік. Рушійною силою в даному випадку стало стрімке зростання азіатської економіки в даний період, що створило сприятливий момент для виходу місцевих компаній на біржі [4].

Після 2010 року на світовому ринку IPO знову спостерігався негативний тренд, зумовлений борговою кризою Єврозони та скороченням азіатських угод IPO. До 2012 року кількість угод скоротилась на 39% (до 837), а обсяг інвестицій зменшився більш ніж в два рази (до 129 млрд. дол. США). В 2013 році ринок почав знову відновлюватись і вже в 2014 році майже досяг показників 2010 року (1243 угод первинного публічного розміщення на загальну суму понад 267 млрд. дол. США).

Що стосується регіонального аналізу глобального ринку IPO, то як вказують показники, наведені у табл. 1, суттєві зміни в сумі залучених коштів в результаті проведених IPO мали місце серед емітентів Азії, де в 2012-2013 рр. відбувався спад ринку первинних публічних розміщень (на 35,2 та 6,6% відповідно).

Тим не менш, вже в наступному році цей показник злетів на 85,4%, коли азіатські компанії залучили на біржах 96,8 млрд. дол. США. Ваго-

мий внесок в такий стрибок зробив китайський IT-гігант Alibaba Group, сума угоди IPO якого в 2014 році склала близько 25 млрд. дол. США. Що стосується європейських емітентів, то показник суми залучених коштів просів в 2012 році в більш ніж 2 рази порівняно з попереднім періодом (з 33,2 до 13,9 млрд дол. США), але вже в 2013 році даний регіон майже вийшов на рівень 2011 року (33 проти 33,2 млрд. дол. США), а в наступному періоді обсяг залученого капіталу емітентами даного регіону зріс на 108%, досягнувши значення 68,8 млрд. дол. США.

Компанії Центральної та Південної Америки до 2013 року також поступово нарощували суму залученого капіталу, після чого загальний обсяг угод скоротився на 79,2% (до лише 3,3 млрд. дол. США). Підприємства решти регіонів в даний проміжок часу демонстрували загалом позитивну динаміку. Так, в значення показника в Північній Америці за весь період зросло на 56,25% (до 60 млрд. дол. США), в країнах Близького Сходу та Африки – в 10,8 разів (до 21,3 млрд. дол. США), в Австралії і Новій Зеландії – в 9,1 рази (до 16,3 млрд. дол. США).

Показник динаміки кількості проведених публічних розміщень відображає активність емітентів на світовому ринку IPO. Очевидно, що весь час протягом розглянутого періоду азіатські емітенти демонстрували найвищу кількість IPO, навіть попри значне падіння їх активності в 2012-2013 (на 31,7% та 10,6% відповідно). Вже в 2014 році представникам даного регіону майже вдалось вийти на показник базового періоду (578 проти 634 угод). Подібна ситуація спостерігається і для європейських підприємств, що за 2 роки після суттєвого спаду в 2012 році фактично змогли повернутись до показника, близького до цифри в базовому періоді (274 та 268 угоди станом на кінець 2011 та 2014 року відповідно). За кількістю первинних публічних розміщень з Європою досить успішно конкурує Північна Америка, де спостерігається поступове зростання кількості угод IPO (приріст в 2013 та 2014 роках +36% та +11,7% відповідно). Активність емітентів Центральної і Південної Америки, Австралії, Нової Зеландії а також Близького Сходу та Африки в 2012-2013 рр. знаходилась на відносно одному рівні, із подальшим зниженням показника першого регіону в більш ніж 2 рази (з 27 до 13), в той час як два інші регіони демонструють протягом останніх двох років помітне пожвавлення активності на глобальному ринку первинних публічних розміщень (з 44 до 76 та 22 до 60 угод IPO відповідно).

Аналіз середнього обсяг угод IPO відображає масштаб залучення інвестицій новими емітентами окремих регіонів. Найбільш крупні перетворення компаній в публічні протягом даного періоду були характерні здебільшого для підприємств Центральної та Південної Америки а також Північної Америки. Середня сума залучень азіатських та північноамериканських компаній залишається відносно стабільною, в той час як бачимо тенденцію

Таблиця 1

Показники розвитку регіональних ринків IPO у 2011-2014 рр.

Період	2011			2012			2013			2014		
Регіон / Показник	Кількість IPO	Обсяг IPO	Середній обсяг IPO	Кількість IPO	Обсяг IPO	Середній обсяг IPO	Кількість IPO	Обсяг IPO	Середній обсяг IPO	Кількість IPO	Обсяг IPO	Середній обсяг IPO
Азія	634	86,3	136	433	55,9	129	387	52,2	135	578	96,8	167
Австралія та Нова Зеландія	102	1,6	16	44	1,3	30	60	9,9	165	76	16,3	215
Центральна та Південна Америка	27	8,6	317	22	11,5	522	34	15,9	469	13	3,3	254
Північна Америка	172	38,4	223	163	43,5	267	222	57,8	261	248	60	242
Європа	274	33,2	121	153	13,9	91	164	33	201	268	68,8	257
Близький Схід та Африка	32	1,8	57	22	2,4	109	44	4,3	98	60	21,3	355

Джерело: складено авторами на основі [1].

поступового зростання середньої суми залученого капіталу від IPO емітентів Європи, Австралії, Нової Зеландії та Африки, що свідчить про випередження зростання сум залучених коштів відносно збільшення кількості проведених IPO в даних регіонах. Також слід зазначити, що різке збільшення середньої суми залучень в 2014 році в країнах Близького Сходу та Африки було зумовлено кількома крупними IPO в цей період, що в цілому не є типовими для даного регіону (наприклад, сума угоди розміщення акцій банку Саудівської Аравії National Commercial Bank склала 6 млрд. дол. США, IPO крупного оператора з нерухомості Emaar Malls Group поповнила капітал емітента на більш ніж 1,5 млрд. дол. США, в той час як середній результат решти IPO в даному році становив близько 229 млн. дол. США).

Аналізуючи структуру світових розміщень за ринковою капіталізацією компаній в період 2011-2014 рр., можемо спостерігати ряд відмінностей між окремими регіонами (рис 2).

Наприклад, можна помітити,що в розглянутий період серед європейських, австралійських та новозеландських компаній, що проводили IPO значна частина були відносно малими з точки зору ринкової капіталізації. Так, частка емітентів даних регіонів, що мали капіталізацію нижче 50 млн. дол. США складала відповідно 47,5% та 60,3%.

Піднявши «межу відсікання» до 100 млн. дол. США, ці два регіони продовжують демонструвати найвищі питомі частки в даному сегменті порівняно з іншими частинами світу (57,7% для Європи і 69,9% для Австралії та Нової Зеландії). Що стосується країн Азії, Близького Сходу і Північної Америки, то в даних регіонах левова частка компаній, що отримали статус публічних (відповідно 38,6%, 40,5% і 40%), мали до початку процесу первинного публічного розміщення ринкову капіталізацію в межах 100-500 млн. дол. США.

В свою чергу в структурі IPO емітентів Центральної та Південної Америки переважають компанії з ринковою капіталізацією понад 1 млрд. дол. США. Так, частка проведених IPO компаніями з капіталізацією до 100 млн. дол. США складає лише 21,9%. На компанії з капіталізацією до 500

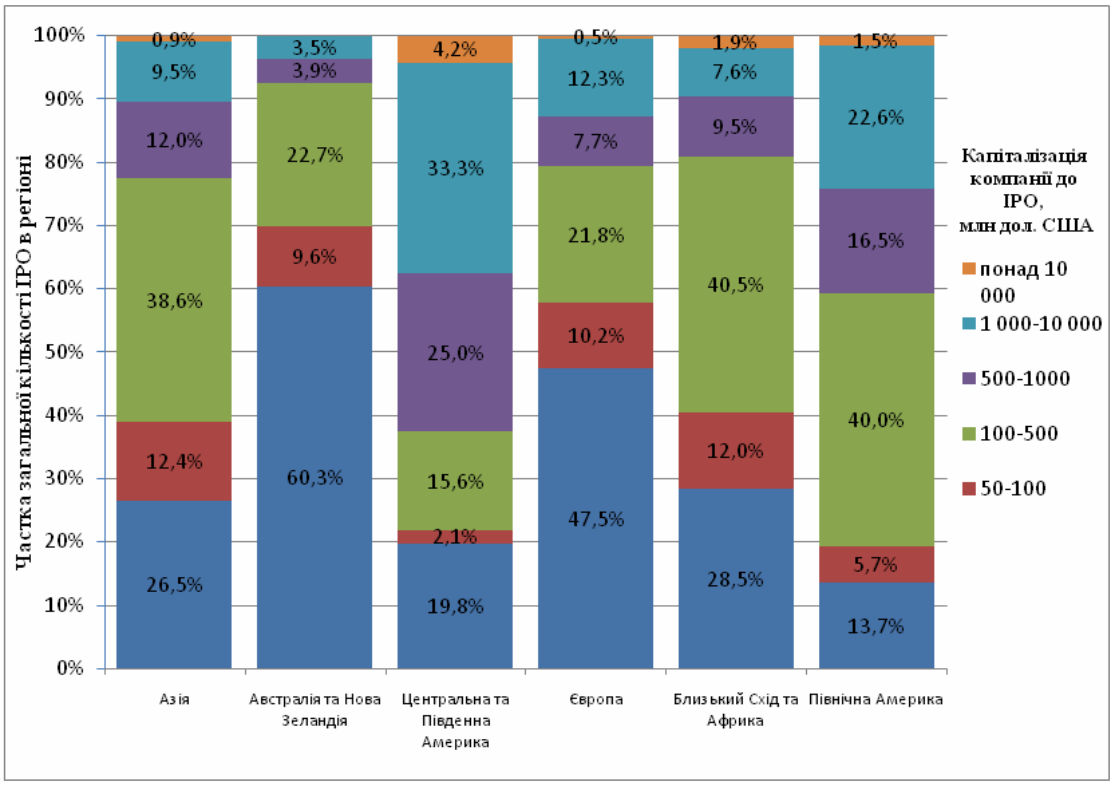

Рис. 2. Структура угод IPO за капіталізацією емітентів окремих регіонів у 2011-2014 рр.

Джерело: складено авторами на основі [1].

млн. дол. США припадає близько 37,5%, до 1 млрд. дол. США – 62,5%. Тобто понад третина підприємств (37,5%) цього регіону мали до первинного публічного розміщення показник ринкової капіталізації понад 1 млрд. дол. США, включаючи 4,2% угод з участю компаній-гігантів, ринкова капіталізація яких оцінювалась на рівні вище 10 млрд. дол. США. В структурі угод емітентів Північної Америки також високу питому вагу мають компанії з більш ніж мільярдною капіталізацію, – їх частка склала 22,6%, в тому числі 1,5% підприємств з 10-мільярдною капіталізацією.

В решті регіонів питома вага особливо крупних компаній в структурі первинних публічних розміщень є значно меншою. Так, в Азії більш ніж мільярдну капіталізацію мали 9,5% емітентів, в Океанії – 3,5%, в Європі – 12,3%, на близькому Сході та в Африці – 7,6%.

Наступним важливим аспектом глобального ринку IPO, який слід дослідити, є галузева структура розміщень (табл. 2).

Проаналізувавши світовий ринок IPO протягом останніх 5 періодів можемо дійти висновку, що найкрупніші угоди IPO були проведені компаніями фінансового сектору, в результаті чого емітенти залучили близько 114 млрд. дол. США інвестицій, тобто понад 15% від загального показника за цей період. На другому місці за обсягами залучених коштів знаходиться IT-сектор (99 млрд. дол. США, або 13,3%), за ним слідує галузь енергетики з показником 88,7 млрд. дол. США (11,9%). В той же час, якщо ранжувати сектори за кількістю первинних публічних розміщень, то слід відзначити в першу чергу промисловий сектор (605 угод, або 14,1%), сировинний сектор (594 угоди, або 13,8%) та IT-сектор (563 угоди, або 13,1%). Найбільшими середніми обсягами угод характеризувались в даному періоді фінансовий сектор (370 млн. дол. США), а також сектори нерухомості (272 млн. дол. США) та енергетики (246 млн. дол. США). В табл. 3 наведено ТОП-5 галузей за сумою та кількістю угод IPO окремо за кожним з розглянутих періодів.

Що стосується світового ринку IPO в розрізі фондових бірж (табл. 4), то згідно з даними Ernst&Young, протягом даного періоду Нью-Йоркська фондова біржа була абсолютним лідером за сумою залученого капіталу від IPO – в різні роки протягом аналізованого проміжку часу на ній було залучено від 18% до 28% загальної кількості світових надходжень від IPO, а за весь період абсолютна величина залученого капіталу склала понад 174 млрд. дол. США.

На верхніх сходинках даного рейтингу також неодноразово фігурують NASDAQ (понад 70 млрд. дол. США надходжень) та Гонконгська фондова біржа (більше 87,6 млрд. дол. США). Така тенденція добре корелює із показниками капіталізації компаній, що здійснили IPO на даних біржах.

Таблиця 2

Галузевий аналіз світового ринку IPO в період 2011-2014 рр.

Сектор \ Показник	Обсяг залучених коштів, млрд. дол. США	Частка залучених коштів, %	Кількість угод IPO	Частка кількості IPO, %	Середній обсяг угод, млн. дол. США
Споживчі товари та послуги	40,4	5,5	358	8,5	112
Товари повсякденного вжитку	36,0	4,9	276	6,5	129
Енергетика	88,6	12,0	359	8,5	246
Фінанси	114,0	15,4	301	7,1	370
Охорона здоров'я	54,0	7,3	434	10,3	124
IT	98,6	13,4	556	13,1	176
Промисловість	84,2	11,4	592	14,0	141
Сировинна галузь	57,0	7,7	588	13,9	96
Медіа	34,0	4,6	198	4,7	172
Нерухомість	75,9	10,3	279	6,6	272
Роздрібна торгівля	41,6	5,6	215	5,1	192
Телекомунікації	13,6	1,8	76	1,8	179

Джерело: Складено авторами на основі [1].

Таблиця 3

ТОП-5 галузей IPO в період 2011-2014 рр.

Період	2011	2012	2013	2014
ТОП-5 секторів за залученими ресурсами, млрд. дол. США	Сировинна (29,2 – 17%)	IT-технології (23,5 – 18%)	Фінанси (28,3 – 16%)	IT-технології (50,6 – 19%)
	Промисловість (26,4 – 16%)	Фінанси (19,4 – 15%)	Нерухомість (28,1 – 16%)	Фінанси (50,5 – 19%)
	Енергетика (21,3 – 13%)	Промисловість (19,0 – 15%)	Енергетика (22,7 – 13%)	Енергетика (31,4 – 12%)
	Фінанси (15,9 – 9%)	Енергетика (13,1 – 10%)	Промисловість (19,0 – 11%)	Нерухомість (27,2 – 10%)
	IT-технології (14,7 – 9%)	Нерухомість (12,4 – 10%)	Охорона здоров'я (12,7 – 7%)	Охорона здоров'я (22,6 – 8%)
ТОП-5 секторів за кількістю IPO	Сировина (270 – 22%)	Сировина (140 – 17%)	Промисловість (120 – 13%)	Охорона здоров'я (198 – 16%)
	Промисловість (201 – 16%)	Промисловість (125 – 15%)	IT-технології (115 – 13%)	IT-технології (169 – 14%)
	IT-технології (150 – 12%)	IT-технології (122 – 15%)	Нерухомість (104 – 11%)	Промисловість (146 – 12%)
	Споживчі товари на послуги (126 – 10%)	Енергетика (69 – 8%)	Охорона здоров'я (104 – 11%)	Споживчі товари на послуги (111 – 9%)
	Енергетика (112 – 9%)	Товари повсякденного вжитку (58 – 7%)	Фінанси (92 – 10%)	Сировина (106 – 9%)
Загальний обсяг IPO в періоді, млрд. дол. США	170	129	173	267
Загальна кількість угод IPO в періоді	1241	837	911	1243

Джерело: складено авторами на основі [1].

Таблиця 4

Аналіз світового ринку IPO за біржами в період 2011-2014 рр.

Період	2011	2012	2013	2014
ТОП-5 бірж за залученими ресурсами, млрд. дол. США	NYSE (30,5 – 18%)	NYSE (24 – 19%)	NYSE (45,7 – 26%)	NYSE (73,8 – 28%)
	Гонконг (25,3 – 15%)	NASDAQ (22,6 – 18%)	Гонконг (21,7 – 13%)	Гонконг (29,1 – 11%)
	Шенчжень (15,7 – 9%)	Токійська (12,2 – 9%)	NASDAQ (15,8 – 9%)	NASDAQ (22,2 – 8%)
	Шанхай (15,1 – 9%)	Гонконг (11,5 – 9%)	LSE MM (13 – 8%)	LSE MM (19,4 – 7%)
	LSE MM (13,9 – 8%)	Bursa Malaysia (KLSE) (7,6 – 6%)	Токійська (9,5 – 5%)	Австралійська (16 – 6%)
ТОП-5 бірж за кількістю IPO	WSE NewConnect (136 – 11 %)	NYSE (78 – 9%)	NYSE (116 – 13%)	NASDAQ (174 – 14%)
	Шенчжень Chinext (128 - 10%)	Шенчжень Chinext (74 – 9%)	NASDAQ (109 - 12%)	NYSE (117 - 9%)
	Шенчжень (115 – 9%)	Warsaw NewConnect (62 – 7%)	Гонконг (76 – 8%)	Гонконг (90 – 7%)
	Австралійська (101 – 8%)	Шенчжень (55 – 7%)	Австралійська (54 – 6%)	LSE AIM (74 – 6%)
	Гонконг (68 – 5%)	NASDAQ (54 – 6%)	LSE AIM (53 – 6 %)	Австралійська (70 – 6%)
Загальний обсяг IPO в періоді, млрд. дол. США	170	129	173	267
Загальна кількість угод IPO в періоді	1241	837	911	1243

Джерело: складено авторами на основі [1].

Наприклад, майже половина компаній (45,5% або 159 підприємств), що здійснили первинне публічне розміщення в цей період на NYSE мали капіталізацію понад 1 млрд. дол. США, в тому числі 3,4% (13) компаній з ринковою капіталізацією вище 10 млрд. дол. США. Близько третини компаній (30,5% тобто 119 підприємств), що вперше розмістили цінні папери на NASDAQ мали ринкову капіталізацію понад 1 млрд. дол. США, а 12,8% (50) – вище 10 млрд. дол. США. В Гонконгу також спостерігається достатньо висока частка IPO високо капіталізованих компаній: частка компаній що мали даний показник вище 1 млрд. дол. США складала 24,8% (70 підприємств), в тому числі 3,9% фірм, капіталізація яких перевищувала позначку 10 млрд. дол. США. Така ситуація ще раз підтверджує, що на дані майданчики виходять переважно крупні потужні компанії, що в випадку успішного проведення IPO відповідно залучають великі обсяги капіталу.

Якщо розглядати такий аспект світового ринку IPO, як кількість проведених угод в даний строк, то в цілому лідерами знову ж таки залишаються NYSE (378 угоди за даний період), NASDAQ (391 угода) та HKEX (282 угоди). Досить велика кількість розміщень також була проведена на Шенжень Chinext (253), Шенжень SME (201) а також WSE NewConnect (220), що свідчить про високу зацікавленість емітентів в освоєнні даних ринків. В табл. 5 наведена коротка характеристика 10 наймаштабніших первинних публічних пропозиції в світі за період 2011-2014рр.

Як бачимо з таблиці, в даний період найкрупніші IPO не були зосереджені в якихось конкретних регіонах, – до «великої десятки» ввійшли одночасно емітенти Азії, Європи, США, Австралії а також Північної та Південної Америки. Десять найбільших операцій IPO світу за сумою залученого капіталу в сучасній історії наведені у табл. 6.

В даному випадку бачимо докорінно іншу ситуацію – десять найкрупніших в сучасній історії IPO були проведені здебільшого представниками США та Азії, при чому Китай займає перші три сходинки в даному рейтингу.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши сучасний стан глобального ринку первинних публічних розміщень, можемо виділити наступні його тенденції:

1) Головною рушійною силою, що сприяла зростанню світового ринку IPO були глобалізаційні процеси, які відкрили доступ компаніям до зарубіжних фондових ринків.

2) Розвиток світового ринку IPO починаючи з 2000-х років відбувався

Таблиця 5

ТОП-10 IPO в світі за обсягом залучених коштів у 20011-2014рр.

Рік	Емітент	Біржа	Країна емітента	Сектор	Залучений капітал, млрд. дол. США
2014	Alibaba Group Holding Ltd	Нью-Йорк	Китай	IT	25,0
2012	Facebook Inc	NASDAQ	США	IT	16,0
2011	Glencore International plc	Лондонська (Main Market)	Швейцарія	Сировинний	10,0
2012	Japan Airlines Co Ltd	Токійська	Японія	Промисловість	8,5
2014	National Commercial Bank - NCB	Саудівська	Саудівська Аравія	Фінанси	6,0
2013	BB Seguridade Participacoes SA	Сан-Паулу	Бразилія	Фінанси	5,7
2011	Hutchison Port Holdings Trust	Сінгапур	Гонконг	Промисловість	5,4
2014	Medibank Private Ltd	Австралійська	Австралія	Фінанси	4,9
2011	Bankia SA	Мадридська	Іспанія	Фінанси	4,4
2011	HCA Holdings Inc	Нью-Йоркська	США	Охорона здоров'я	4,4

Джерело: складено авторами на основі [1]

Таблиця 6

ТОП-10 IPO в світі за обсягом залучених коштів

Рік	Емітент	Біржа	Країна емітента	Сектор	Залучений капітал, млрд. дол. США
2014	Alibaba Group Holding	NYSE	Китай	IT	21,8
2010	ABC Bank	Гонконгська, Шанхайска	Китай	Фінанси	19,2
2006	ICBC Bank	Гонконгська, Шанхайска	Китай	Фінанси	19,1
1993	NTT Mobile	Токійська	Японія	Комунікації	18,1
2008	Visa	NYSE	США	Фінанси	17,9
2010	AIA	Гонконгська	Гонконг	Фінанси	17,9
1999	ENEL SpA	NYSE	Італія	Енергетика	16,5
2012	Facebook	NASDAQ	США	IT	16
2010	General Motors	NYSE	США	Промисловість	15,8
1987	Nippon Tel	Токійська	Японія	Комунікації	15,3

Джерело: складено авторами на основі [5].

досить нерівномірно та регулярно гальмувався сильними негативними явищами, що мали місце в світовій економіці (в тому числі «економічні бульбашки» та фінансові кризи).

3) Зважаючи на структуру емітентів окремих регіонів за рівнем їх ринкової капіталізації, можемо припустити, що найбільш вільний доступ до ринку IPO мають емітенти Європи, Австралії та Нової Зеландії, враховуючи що близько половини компаній даних регіонів, які вперше здійснили вихід на світові біржі, мали ринкову капіталізацію до 50 млн. дол. США. В той же час, найбільш складний шлях на ринок IPO з даної точки зору мають компанії цього сегменту, розташовані на американському континенті.

4) Найкрупніша концентрація капіталу залученого від IPO спостерігається на біржах Північної Америки (NYSE, NASDAQ) а також Азії (Гонконська, Шанхайська та Шенчженьська площадки), де було проведено найбільшу кількість розміщень та залучено найкрупніші обсяги інвестицій. Серед європейських майданчиків виділяється молода площадка Варшавської фондової біржі NewConnect, яка вже встигла завоювати популярність в регіоні.

5) У рейтингу найкрупніших угод IPO в сучасній світовій історії домінує Китай, емітенти якого займають три перші сходинки, включаючи найкрупніше IPO світу проведене в 2014 році холдингом Alibaba Group. Значна частка угод серед світових рекордів IPO також належить емітентам США. Примітно, що більшість найкрупніших первинних публічних розміщень були проведені на крупних площадках саме внутрішніх ринків, що є позитивною тенденцією перш за все з точки зору економічної безпеки країн походження емітентів.

У наступних дослідженнях варто звернути увагу на визначенні практичних рекомендацій щодо виходу вітчизняних підприємств на міжнародні ринки IPO.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. EY IPO Insights [Electronic resource] / Ernst&Young, 2015. – Available at: http://eyipoinsights.com.

2. Гладчук К. М. Розвиток світового ринку IPO в умовах фінансової глобалізації / К. М. Гладчук // Ринок цінних паперів України. – 2013. – № 1-2. – С. 47-54

3. Дотком [Електронний ресурс] / Вікіпедія. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Дотком – Назва з екрану.

4. Asia's Surging Economic Growth Pushes Global IPO Market to Record High That Will Continue in 2011 [Electronic resource] / MoneyMorning, 2011. – Available at: http://moneymorning.com/2010/12/09/asias-economic-growth-pushes-global-ipo-market-high-2011

5. All Time Largest Global IPOs [Electronic resource] / Renaissance Capital, 2015. – Available at: http://www.renaissancecapital.com/ipohome/rankings/biggest.aspx

REFERENCES

1. EY IPO Insights (2015). Ernst&Young. – Available at: http://eyipoinsights.com

2. Gladchuk K. M. (2013). «The development of the global IPO market in terms of financial globalization». Ry`nok cinny`x paperiv Ukrayiny`. vol. 1-2, pp. 47-54

3. Dotkom (2015). Wikipedia. – Available at: https://ru.wikipedia.org/wiki/Dotkom

4. Asia's Surging Economic Growth Pushes Global IPO Market to Record High That Will Continue in 2011 (2011). MoneyMorning. – Available at: http://moneymorning.com/2010/12/09/asias-economic-growth-pushes-global-ipo-market-high-2011

5. All Time Largest Global IPOs (2015). Renaissance Capital. – Available at: http://www.renaissancecapital.com/ipohome/rankings/biggest.aspx

РЦПУ